

Posudek diplomové práce Kateřiny Štěpánkové Poezie Jiřího Karáska ze Lvovic v perspektivě kognitivní poetiky (Opozice ŽIVOT/SMRT a konceptualizace smyslů)

Práce věnovaná poezii Jiřího Karáska ze Lvovic se soustředí k několika sbírkám 90. let v 19. století v perspektivě kognitivní lingvistiky, která sleduje jazyk jako specifický vztah ke světu, způsob jeho žití. Jedna ze základních prací, k nimž se také tato práce hlásí, již svým názvem právě na tento aspekt přímo ukazuje – „Metafory, v nichž žijeme“. V názvu práce se však neobjevuje slovo lingvistika, ale poetika, a tímto práce také signalizuje, že se diplomantka ve své práci pokusí o interdisciplinární pohled.

Vymezení práce a formulace cíle

Práce je poměrně dobře zacílena, soustředí se na dva základní okruhy jazykových opozic Smrt a život, ptá se, jak jakým způsobem fungují v dekadentní poezii Jiřího Karáska. Pro svůj cíl, kterým je podle mého názoru porozumění poezii skrze pochopení jazykově kognitivních procesů, jež se odehrávají v poezii, které nutně nemusí a také by neměly být totožné s běžným užíváním řeči. Diplomantka své cíle formuluje jasně a zřetelně v oblasti lingvistické, jen je poněkud méně ostražitá, když se dostává na půdu literární historie. Nezdůvodňuje zcela přesně, proč si vybírá právě určité sbírky a proč vychází z právě z určitých literárně historických zdrojů pro popis poetiky Jiřího Karáska. V současné době je dekadentní nebo symbolistně dekadentní období je naštěstí poměrně obsáhle a kvalitně popsáno. Je možné vycházet z řady zdrojů. Diplomantka si vybírá jednu z možných cest, když se opírá hlavně o práce Jaroslava Meda. Uvítala bych právě určité zdůvodnění, proč právě jeho práce. Zároveň myslím schází jasnější vymezení, co je dekadence a symbolismus. Dekadence se často vědomě manifestuje, zakládá určitý způsob užívání jazyka. Podrobnější uvedení do problematiky dekadence z literárně historického hlediska by umožnilo podle mého názoru lépe sledovat jazykové jevy a využít možností kognitivních postupů. Samo uvedení do kognitivní poetiky je podle mne poněkud stručné. Myslím, že právě teorií by bylo možno otevřít otázky, jak k čemu takovéto analýzy mohou posloužit, jak mohou podpořit „tradičnější literární analýzy“.

Analýza

Analytické části jsou jinak velmi osvěžující a pečlivé a pozoruhodné. Po přečtení je zřetelné, že takovýto způsob práce s poezií může být velmi produktivní. Zvláště části o barvách ukazují, jak se lze vyhnout různým snadným nabízejícím se klišé, které se často vkrádají do popisu dekadentní poetiky. Práce je velmi silná v pochopení role smyslovosti v poezii Jiřího Karáska.

Domnívám se, že analýzami práce plně vyhovuje nárokům, které jsou kladeny na diplomovou práci. Výsledky analýz úspěšně dokazují, že diplomantka je velmi citlivá a pečlivá. Co práci poněkud schází, je určitá silnější interpretace výsledků, která by pomohla formulovat, v čem je plodné spojení kognitivní lingvistiky a poetiky.

Práci schází zřetelnější závěr, kde by se shrnulo a explicitněji formulovalo všechno to, co je implicitně obsaženo v opravdu dobrých a plodných analýzách.

Stylové a formální komentáře

Po této stránce je práce pečlivá, jen občasné drobné prohřešky. Práce občas překvapivě využívá k popisu klišé a snadných přemostění, stereotypních výrazů. Lze to připsat soustředěnosti na vlastní práci s textem.

Celkové zhodnocení

Práci považuji za zdařilou a doporučuji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře nebo výborně s přihlédnutím k obhajobě.

V Praze 15. 6. 2018

Libuše Heczková